

16.10.2015

Concrete lessen uit de afhandeling van noodsituaties Case 1 – Treinongeval Wetteren

Gerritjan Maes – Chris Van De Voorde - Leen Depuydt

.be

► Inhoud

Situatieschets

Lessons Learned

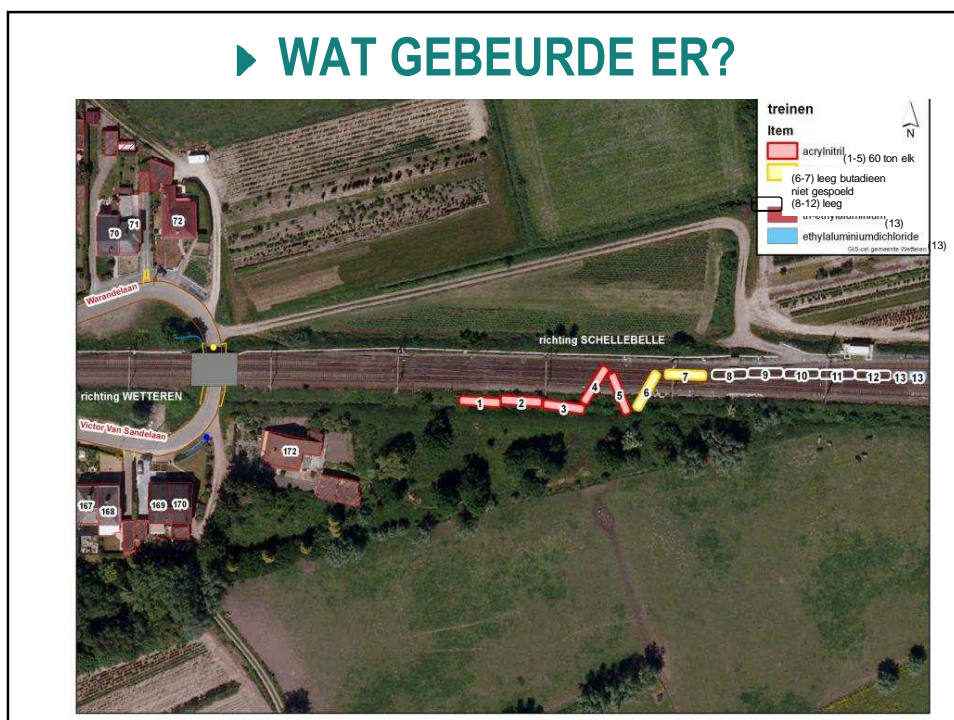
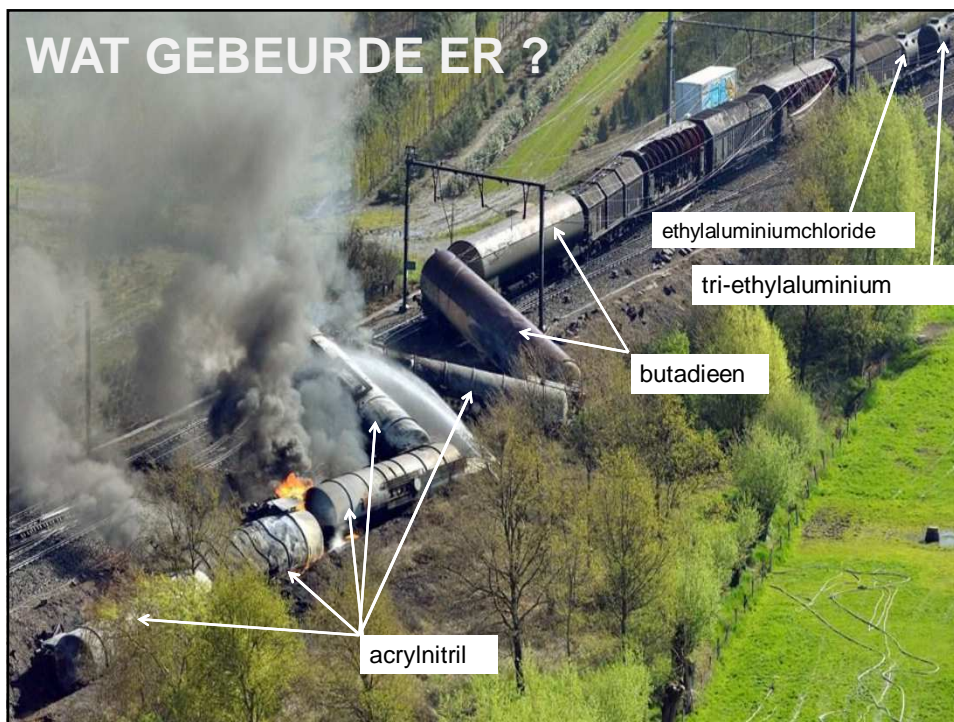
**Debriefingsmethodologie en
getrokken lessen op
nationaal niveau**

► WAT GEBEURDE ER?

- **HC-100 ontvangt 1ste oproep om 02u00**
“Melding van ontplofte wagon. Betreft goederentrein. Duidelijke ontploffing gehoord. Vermoedelijk ook brand want er is veel licht en rook te zien”
- **02u02 : Alarmering Brandweer Wetteren (SAH + bevoegd)**
- **02u09 : Brandweer Wetteren ter plaatse**
- **02u19 : Inhoud wagons gekend (HC-100 via Traffic Control)**
- **03u48 : Inhoud wagons bevestigd via vrachtbrief**

04 mei – Coördinatie

- **02u14 : MIP opgestart**
- **02u45 : Gemeentelijke fase**
- **03u23 : BASF opgeroepen (Turbo Löscher)**
- **03u40 : Provinciale fase**
- **04u00 : PCC volledig operationeel**
- **06u21 : TIC operationeel**

ACRYLNITRIL

- **Zeer vluchtige en ontvlambare vloeistof**
- **Lichter dan water**
- **Uiterst toxisch:**
  - Effecten merkbaar vanaf 5 ppm
  - Korte blootstelling aan 85 ppm = DODELIJK
  - Dampen zwaarder dan lucht
- **Opname via huid of door inademing dampen**

► 1. Drie sleutelmomenten

- a. **Trein ontspoord op 4 mei om 2u, brandt en wordt gekoeld**
- a. **Ongunstige waarden van acrylnitril in de riolering: 4 mei 9u42**
- a. **Ongunstige waarde van acrylnitril boven rioolput (thv Warandelaan 68a): 7 mei 7u**

11 fasen in op- en afbouw dispositief (18 dagen)

► Sleutelmoment 1: trein ontspoord en brandt

- **Ontstaan incident: 4 mei 2013 om 2u**
- **Bestrijding incident:**
  - Wagons worden gekoeld omwille van ontploffingsgevaar
  - Gecontroleerd laten uitbranden
  - Na het uitbranden, bedekken met schuim
- **Maatregelen:**
  - **Ontruiming van onmiddellijke omgeving**
  - **Evacuatie bewoners in een straal van 500m**
  - **Opvang van een 300-tal personen in 2 opvangcentra (gemeentelijke feestzaal en brandweerkazerne)**

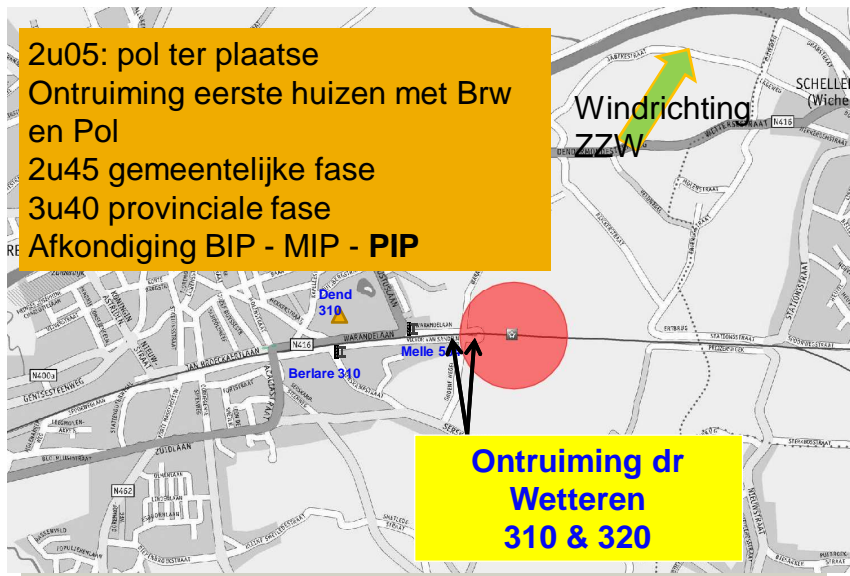
04 mei – Blussen of gecontroleerd uitbranden?

- **Enorme hitteontwikkeling → blussen (met schuim) onmogelijk**
- **Gecontroleerd laten uitbranden en koelen (ontploffingsgevaar)**
- Turbo-löscher dubbele functie :
- Koelen op veilige wijze
- Neerslaan rookpluim

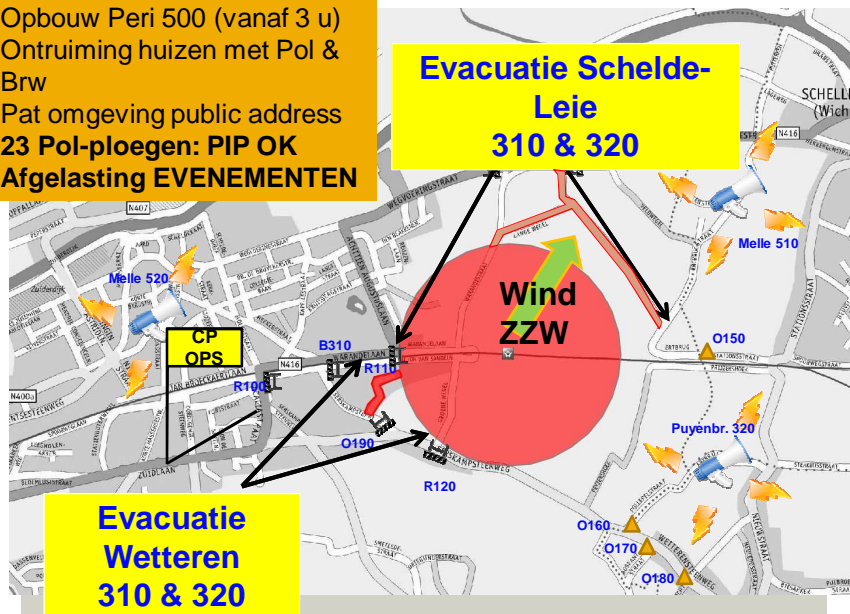
► **Reacties: Ontruiming onmiddellijke omgeving
Opdrachten ploegen politie – afkondiging PIP**

2u05: pol ter plaatse
Ontruiming eerste huizen met Brw
en Pol
2u45 gemeentelijke fase
3u40 provinciale fase
Afkondiging BIP - MIP - PIP

**Snelle uitbreiding perimeter naar 500 m omwille van
ontploffingsgevaar: inzet Pol Plg na PIP**

Opbouw Peri 500 (vanaf 3 u)
Ontruiming huizen met Pol &
Brw
Pat omgeving public address
23 Pol-ploegen: PIP OK
Afgelasting EVENEMENTEN

► Sleutelmoment 2: ongunstige waarden van acrylnitril in rioleringsstelsel

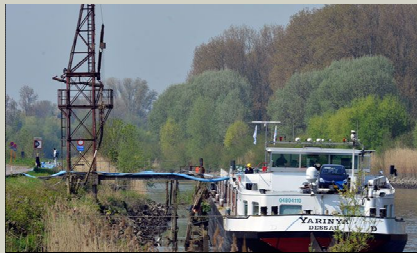
- Za 4 mei 9.42u: sporen van acrylnitril in de riolering
- 10.30u: handmatig stilleggen van de pomp door Aquafin en spoelen van de rioleringen
- 12u: evacuatie centrumstraten op het riooltraject wegens dampen in de rioleringen
- Het provinciaal coördinatiecomité (Scheldedreef) moet zich verplaatsen naar het gemeentehuis van Wichelen
- 14.45u: 1 dodelijk slachtoffer in de Scheldekaai

- 09u35 : Ziekenwagen opgeroepen voor mensen onwel in 18 Augustuslaan
- 09u42 : Detectie acryl-nitrildampen in riolering

- 10u30 Stilleggen pompput Victor van Sandenlaan door Aquafin

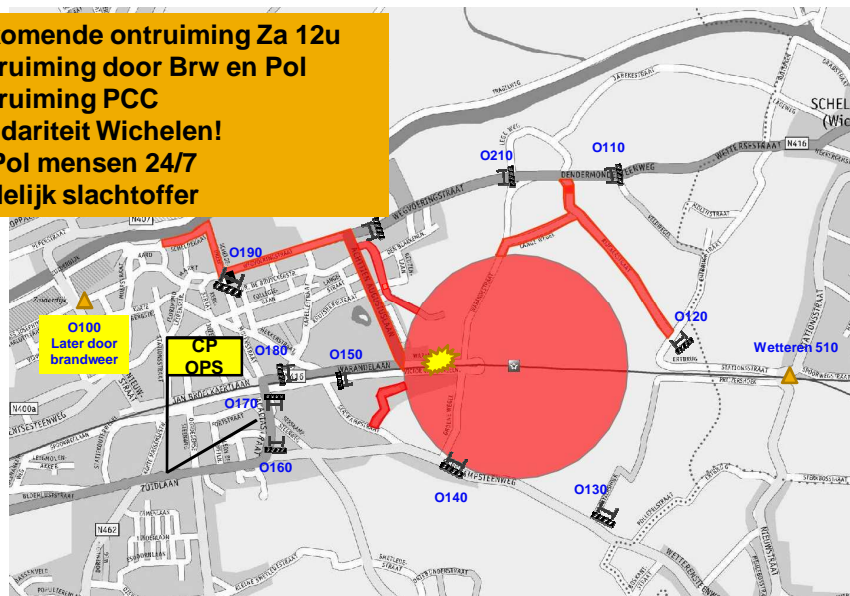
05 mei – Start verwijderen koelwater van site

- Gecontroleerde lozing in schelde (spolwater riolering)
- Aankomst 1ste schip
- Start verwijderen koelwater van site

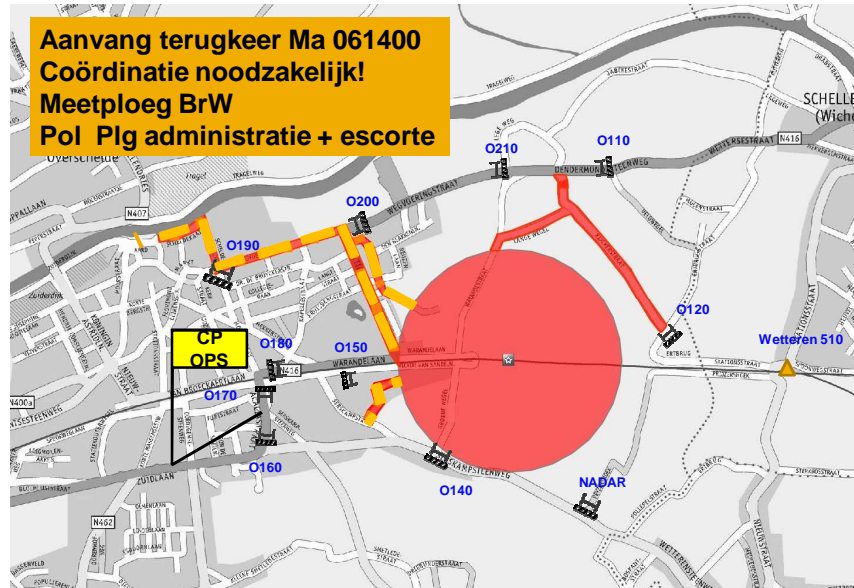
► Sleutelmoment 2 : complex gegeven: riooldampen Uitbreiding rode zone met centrumstraten: inzet Pol Plg

Bijkomende ontruiming Za 12u
Ontruiming door Brw en Pol
Ontruiming PCC
Solidariteit Wichelen!
35 Pol mensen 24/7
Dodelijk slachtoffer

► **Eerste terugkeer: maandag 6 mei vanaf 14u**

Eerst controle door meetploeg, dan pas woningen vrijgegeven...

06 mei – Start terugkeer bewoners

- Perimeter 500m → 250m
- Prioriteit opvangcentrum
- Individuele metingen per woning

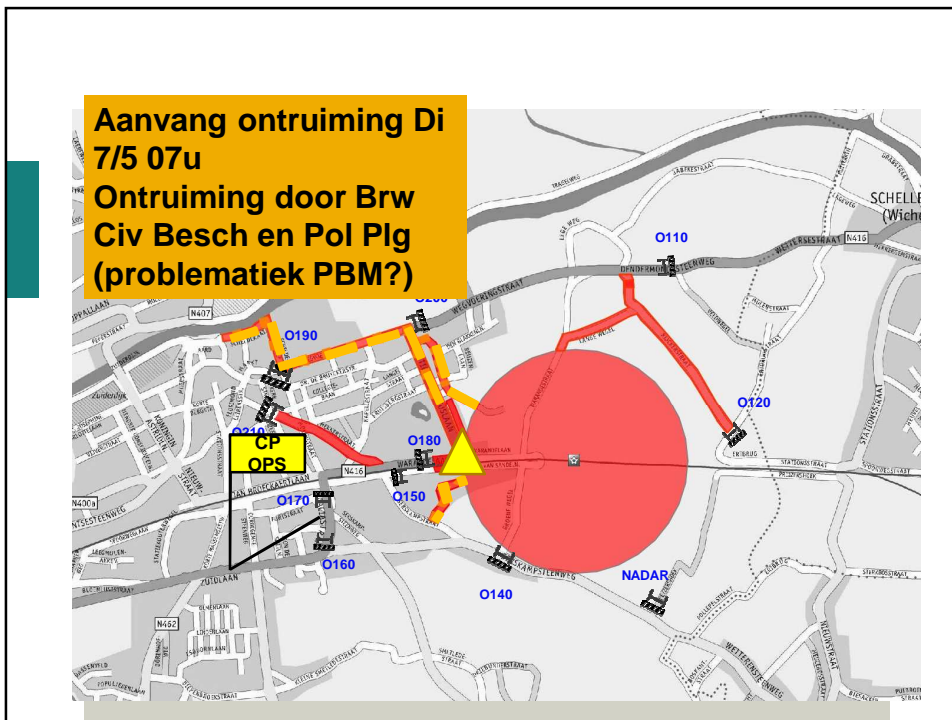
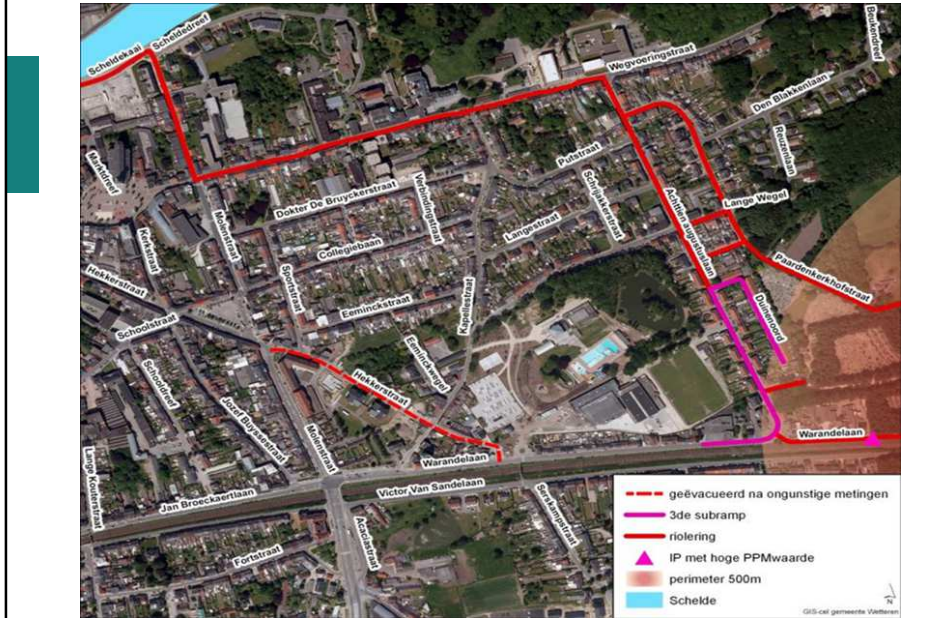

► Sleutelmoment 3: ongunstige waarde van acrylonitril boven rioolput dinsdag 7 mei

- Vaststelling ongunstige waarde boven rioolput thv Warandelaan dicht bij pompstation (7u)
- Nieuwe ontruiming hoek Warandelaan – Achttien Augustuslaan – Duinenoord (8.07u)
- Terugkeer naar huis wordt stopgezet (8.42u) om verwarring te vermijden
- Maatregel 'binnen blijven en ramen/deuren sluiten' terug van kracht
- Ontruiming woningen van teruggekeerden
- Ontruiming politiehuis
- Ontruiming Hekkerstraat (11.08u)
- Zware regen op komst, klaar houden voor mogelijke evacuatie (16.55u). "Evacueren kan je leren" Evacuatiekit

07 mei – 07u00 : Noodlot slaat opnieuw toe

2de ESCALATIE

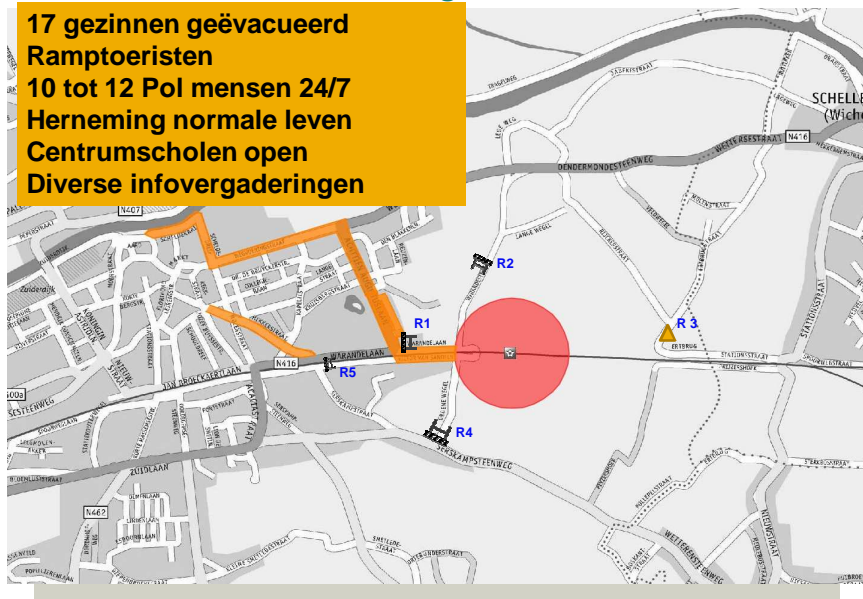
08-12 mei : Gefaseerde terugkeer bewoners

- Buiten perimeter 250m + riooltraject
- Straat per straat opgeroepen
- Kort bezoek binnen 250m (huisdieren)

► Zo 12/5 tot Wo 22/5: Peri 250m tot einde saneringswerken

17 gezinnen geëvacueerd
Ramptoeristen
10 tot 12 Pol mensen 24/7
Herneming normale leven
Centrumscholen open
Diverse infovergaderingen

13-20 mei : Opruimen wrakken

13-20 mei : opruimen wrakken

20 mei : Start bodemsanering

Algemeen overzicht : Evacuaties

- 1979 Inwoners
- 691 Woningen
- 18 Families voor 3 weken
- Maximum 120 personen in opvangcentrum

Algemeen overzicht : Slachtoffers

- 1 Dodelijk slachtoffer
- 397 Personen melden zich in VMP en ziekenhuizen
- Geen vermisten

► Lessons learned

KEEP
CALM
AND
Lessons
Learned

► Lessons learned-multidisciplinaire tips

• Organisatie P/GCC - vergaderdiscipline

► Lessons learned – multidisciplinaire tips (II)

- Multidisciplinair communicatieplatform CC-CP Ops !!
- Keuze opvangcentrum (WZC!), 6% zwakkeren, vermijd verhuis
- 5% weigert evacuatie: algemeen belang primeert (registratie in CP Ops is een minimum)
- Data- of informatiemanager in CC (niet voorzien)
- Uitbouw D5 (integratie Sociale media – snel FAQ – kanaliseer info naar één website – banner regionale TV)
- 1 GCC per gemeente
- Verwittigingsysteem DOMINO
- Bestudeer waterhuishouding in veiligheidscel (GANIP)
- Rol D4 (bevoorrading op het terrein)

► Multidisciplinaire tips WELZIJN (III)

- Grote **versnippering** van **arbeidsgeneeskundige** diensten en externe **preventieadviseurs**
- Nood aan duidelijke analyses van **medische risico's**, standpunten en eenduidige concrete richtlijnen voor **àlle hulpverleners**. Rol voor AGS in CP Ops?
- **Actieve(re) rol voor één arbeidsgeneesheer/ één preventieadviseur** (permanentie – terugroepbaar)
- **CC heeft advies nodig van specialisten, want nu: langs VMP? Zwangere dames? Huisarts? Bloedstalen arbeidsgeneeskundige dienst? Eenvormige afhandeling arbeidsongevallen achteraf...**

► Multidisciplinaire tips (IV)

- **Media niet noodzakelijk partner van de overheid**
- **Behoeftte aan nationaal fonds voor betaling opvorderingen**
- **CP Ops met DOE-cel en DENK-cel**
- **Leiding CP Ops**
- **Ontplooiing CP Ops voorbereiden**
- **Nood aan aflossingsstructuur**
- **Bezoek autoriteiten**

► Tips D3

- **Organisatie CP Ops: duidelijk afgebakende zones – werken vergaderruimte, rustplaatsen, parkings, toegangscontroles, organiseer een infopunt (antenne CIP)**
- **Org CP Ops: Taak voor D3? Defensie? Bewakingsfirma? Voorzie eventueel vaste locaties in GANIP**
- **Zorg voor comfort op het terrein (kaart, borden, stoelen, tafel, tent, informatica, wifi, internet, permanent (digitaal) logboek, oleaten, ...)**
- **Mobiliteit: infra maatregelen (nadar, C3, C1...), steun D4**
- **Organiseer infomomenten binnen het korps**
- **Feedback aan alle E in Rft via Dirco en DAO**

► Tips D3

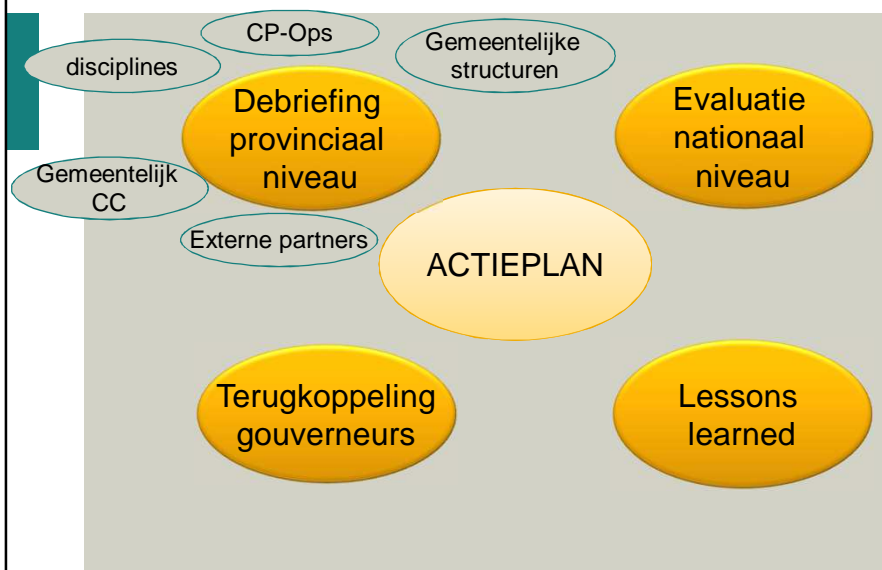
- **Politie en persoonlijke beschermingsmiddelen: quid? (reflexfase – SPN – dodelijk slachtoffer – uitbreiding rode zone – labo – Evac collega's) werkgroep CBRN**
- **Roepnaam ROOD 110 of ALFA 110? Negatieve perceptie door gebrek aan opleiding...?**
- **Alle relevante info CC via CP Ops naar mensen op het terrein – Logboek! Operator bij Dir Pol en Dir D3 is een must**
- **Aanvraag versterkingen (DirCo – DAO) 35 man 24/7**
- **Na briefing aflossing op het terrein, laat diensten overlappen**
- **Meetploegen meegestuurd bij aflossing**

► Debriefingsmethodologie en getrokken lessen op nationaal niveau

► Debriefingsmethodologie

► Getrokken lessen nationaal niveau

